

Net als je denkt '*het kan zo niet langer*',
komt er een verlossende wet ...

Hoofdlijnen OW & consequenties

Bestuurlijk huiswerk OW 2021

Welke vragen zijn er nog?

- Aanleidingen voor OW
- Bedoelingen van OW
- Hoofdpijnen van OW
- Kritiek op OW
- Bestuurlijk huiswerk OW 2021

Aanleidingen voor de Omgevingswet

Onoverzichtelijkheid
van het omgevingsrecht

Spanningsveld tussen
economie en milieu / gezondheid

Maatschappelijke opgaven

Verkokering, versnippering

Te weinig ruimte voor maatwerk

Traagheid in en door procedures

Maatschappelijke doelen van de Omgevingswet

Beter beschermen van
onze fysieke leefomgeving

Beter benutten van onze
fysieke leefomgeving

Verbeterdoelen van de Omgevingswet

1 Inzichtelijk omgevingsrecht

Van een wirwar aan regels naar een inzichtelijk en voorspelbaar stelsel dat eenvoudig is in gebruik.

2 Leefomgeving centraal

Van een sectorale naar een samenhangende benadering van de leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.

3 Ruimte voor maatwerk

Meer ruimte voor decentrale overheden voor gebiedsgericht maatwerk en het maken van eigen afwegingen.

4 Sneller en beter

Snellere en betere besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

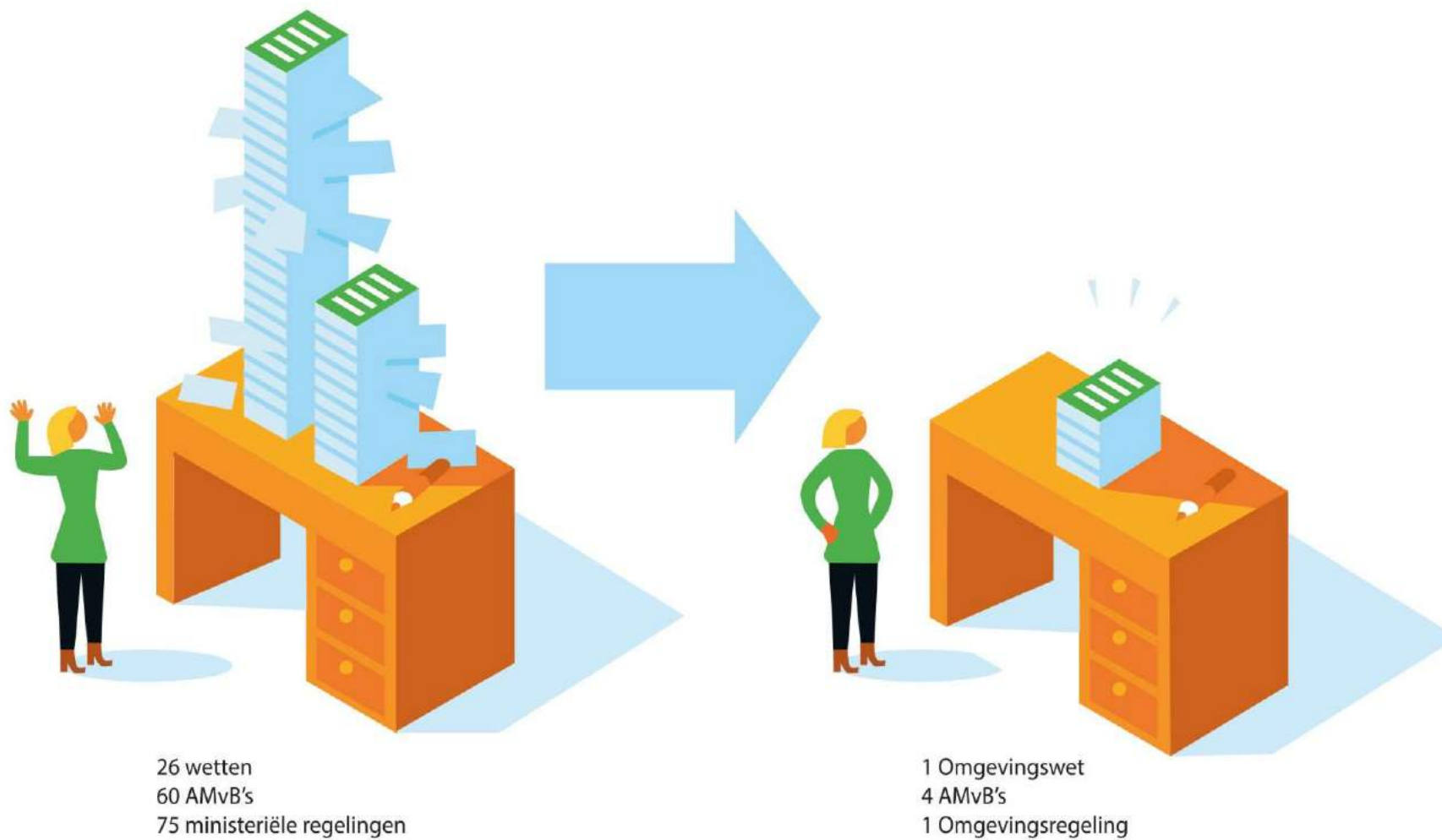
Omgevingswet: een stelselwijziging langs 3 lijnen

Inzichtelijker omgevingsrecht

Wetgevingstraject: 3 sporen

Invoeringsspoor

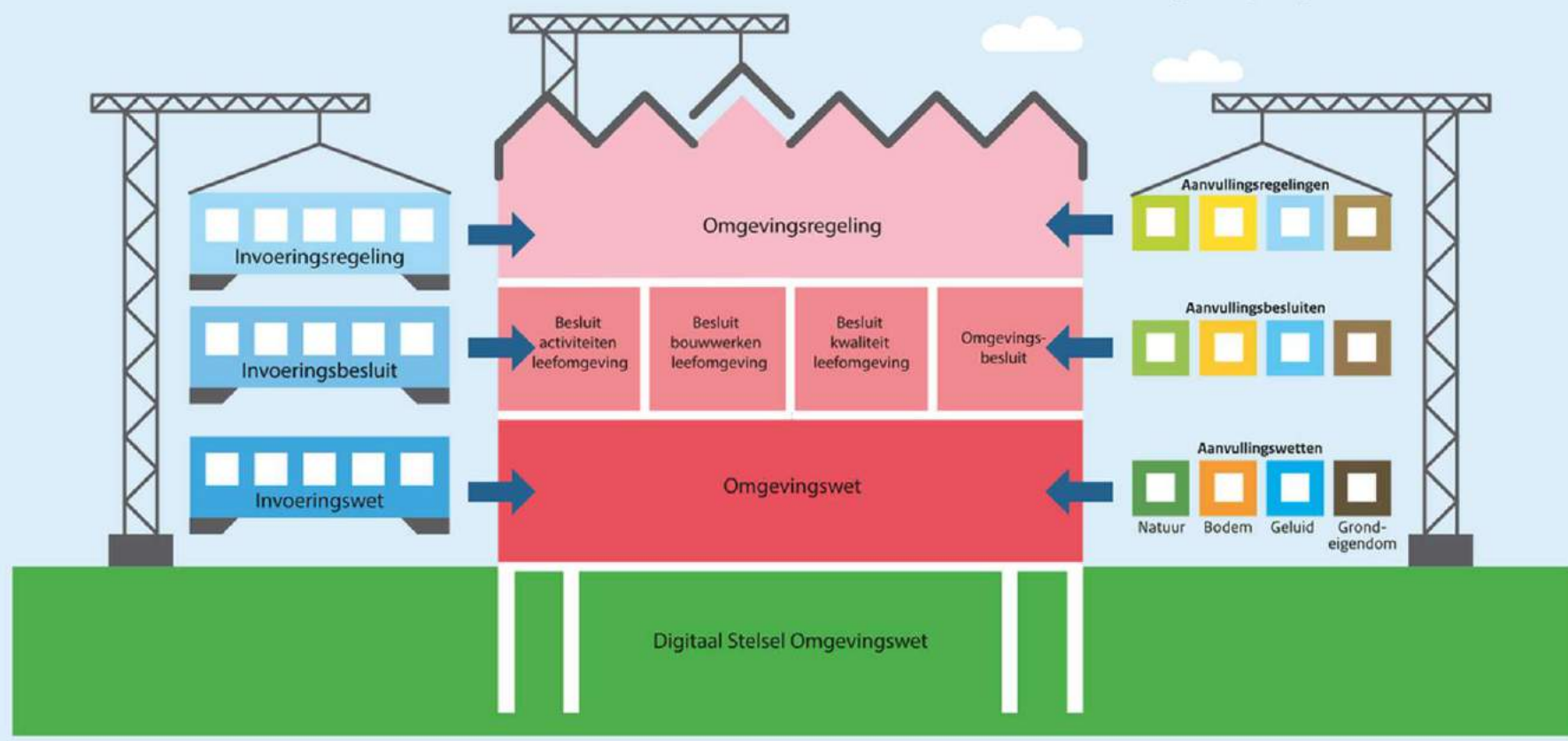
Het invoeringsspoor regelt de overgang van de bestaande naar de nieuwe wet- en regelgeving. Bovendien vult dit spoor het hoofdspoor met enkele essentiële onderdelen aan.

Hoofdspoor

Het nieuwe stelsel bestaat uit de Omgevingswet, vier AMvB's en de Omgevingsregeling. Bij inwerkingtreding gaan het invoerings- en aanvullingsspoor op in het hoofdspoor.

Aanvullingsspoor

De ontwikkeling van wet- en regelgeving in het aanvullingsspoor maakt deel uit van lopende beleidsontwikkelingen op het gebied van natuur, bodem, geluid en grondeigendom.

2021: KB inwerkingtreding

**Staatsblad van
het Koninkrijk
der Nederlanden**

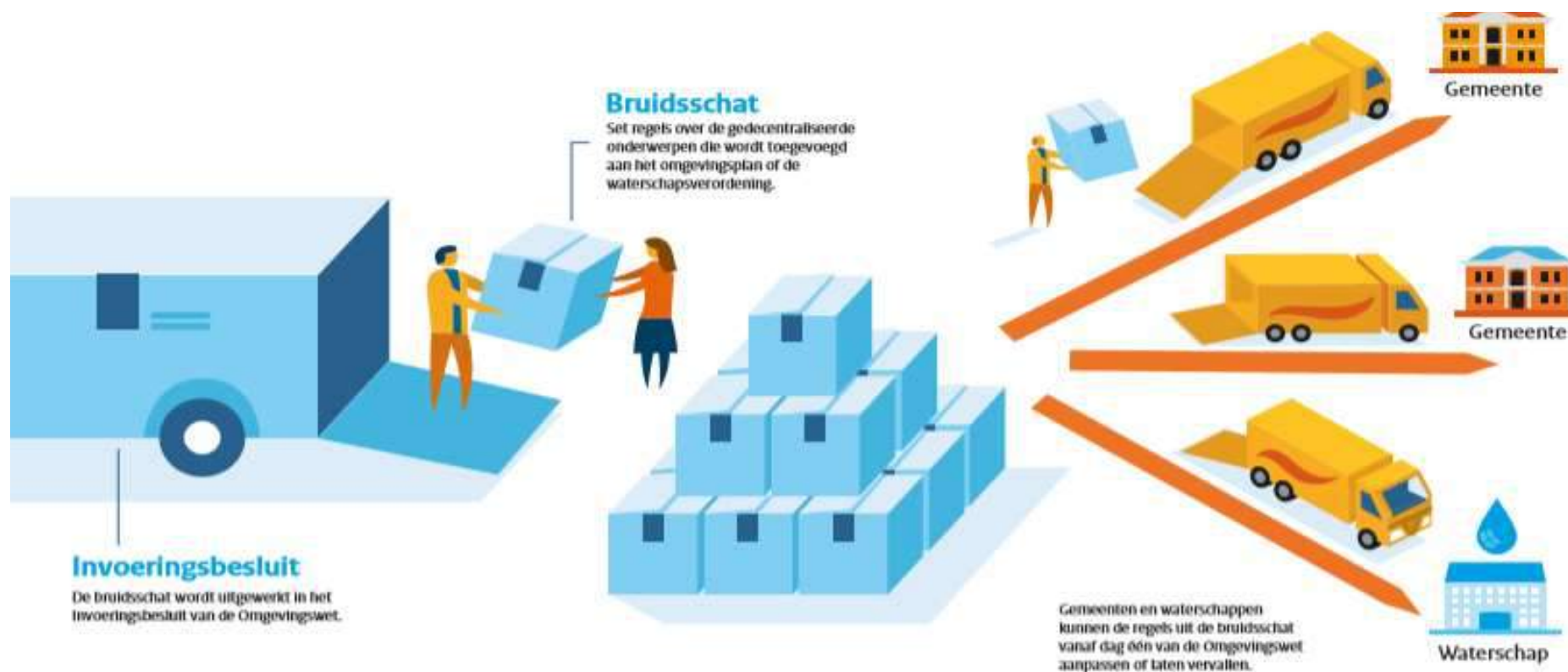
Tegelijk met OW: inwerkingtreding Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)

**Meer verantwoordelijkheid
naar de markt**

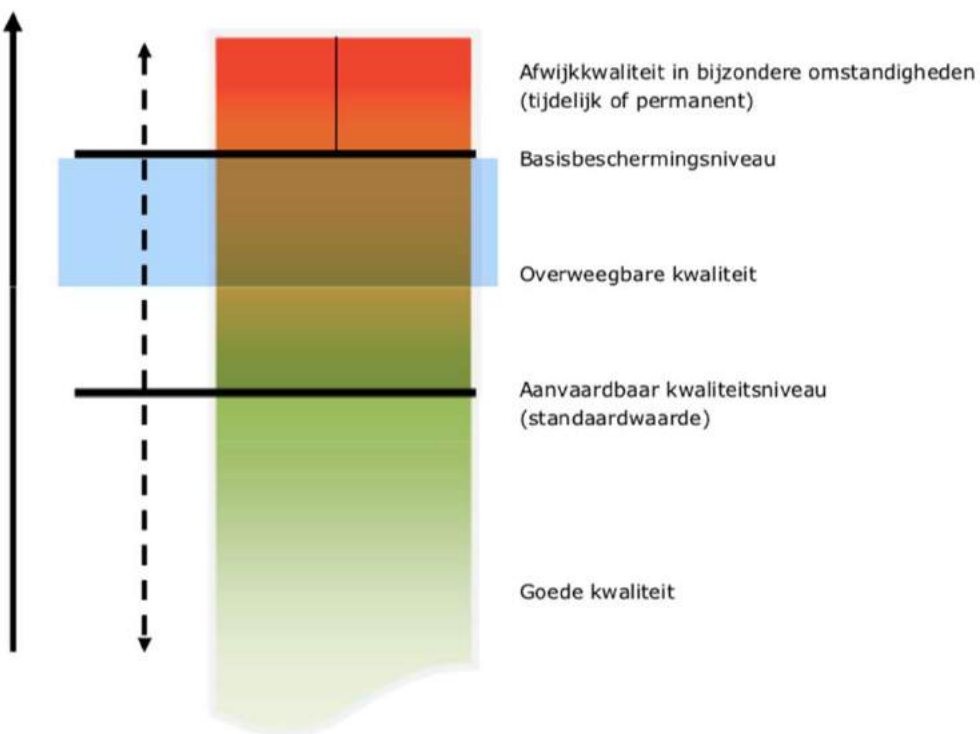
De vergunning voor bouwen wordt opgesplitst in een gemeentelijke omgevingsvergunning en een bouwtechnische vergunning. Vaak is namelijk maar een van deze vergunningen nodig.

Meer ruimte voor maatwerk: de bruidsschat

Meer ruimte voor maatwerk: meer bandbreedte op onderdelen

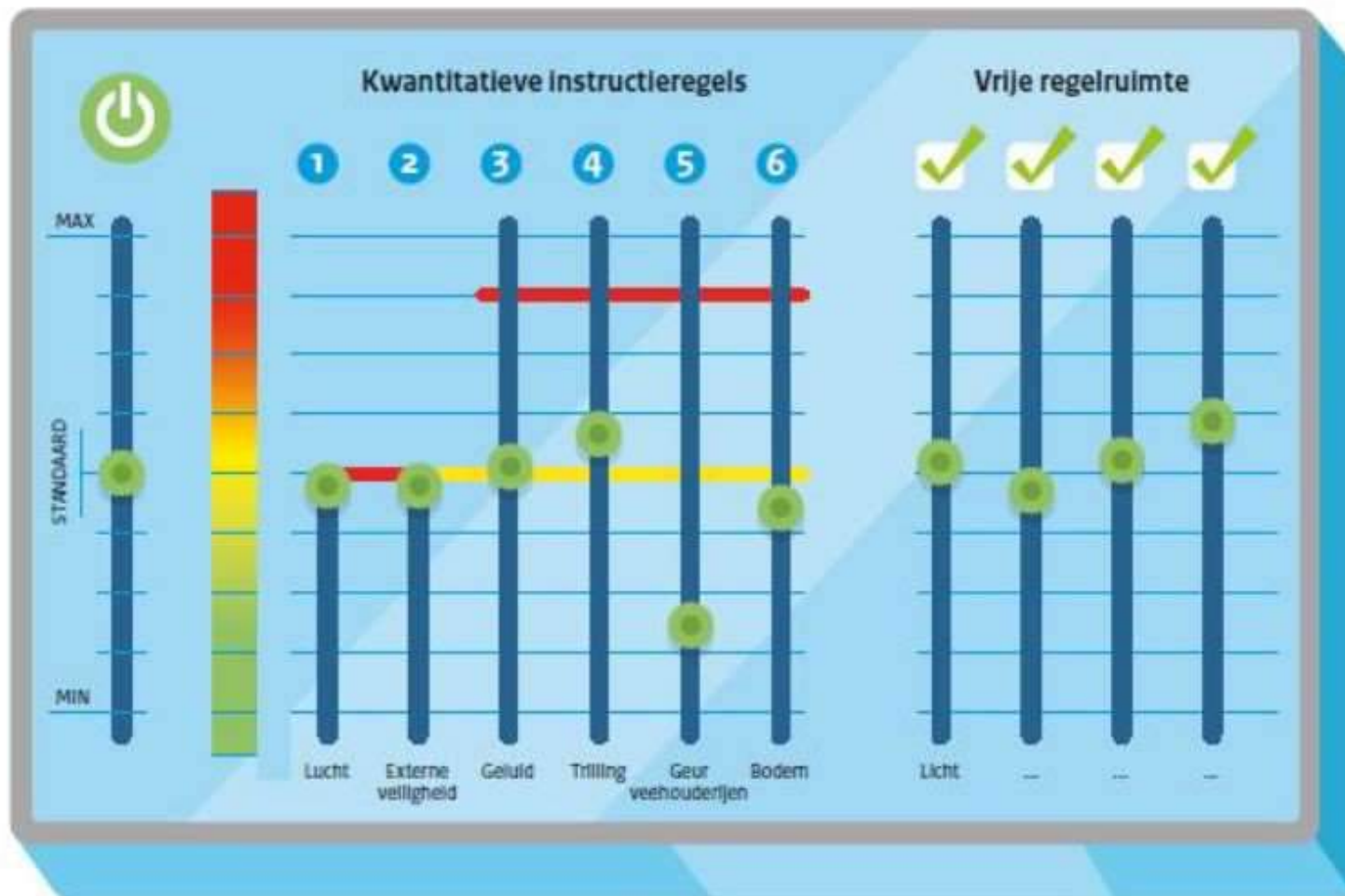
soepeler	afwegingsruimte	strenger
ja	trilling	ja
ja	geluid	ja
ja	bodem	ja
ja	geur	ja
nee	fijnstof	ja
ja*	externe veiligheid	ja
nee	waterveiligheid	ja
ja*	energie	ja
ja	lichthinder (glastuinbouw)	ja
nee	natuur	ja
ja	waterkwaliteit	ja
nee	lucht	ja
extra optie:	experimenteer regeling (bijv. voor technische innovaties)	n.v.t.

* energie: bij nieuwbouw van kantoren en woongebouwen

* externe veiligheid: beperkte versoepeling mogelijk bij groepsrisico

Meer ruimte voor maatwerk

Ook overdracht van taken

Voorbeeld: bodemtaken gaan van Provincie naar gemeente

Van inrichting naar milieubelastende activiteit

Onder de Omgevingswet verdwijnt het begrip 'inrichting' en doet het begrip 'milieubelastende activiteit' (mba) zijn intrede. Het geheel of een deel van de voormalige inrichting kan een milieubelastende activiteit zijn. Het geheel of een deel van de milieubelastende activiteit kan vergunningplichtig zijn.

Andere mogelijke vergunningplichtige situaties

Nieuw (vervangend) kerninstrumentarium

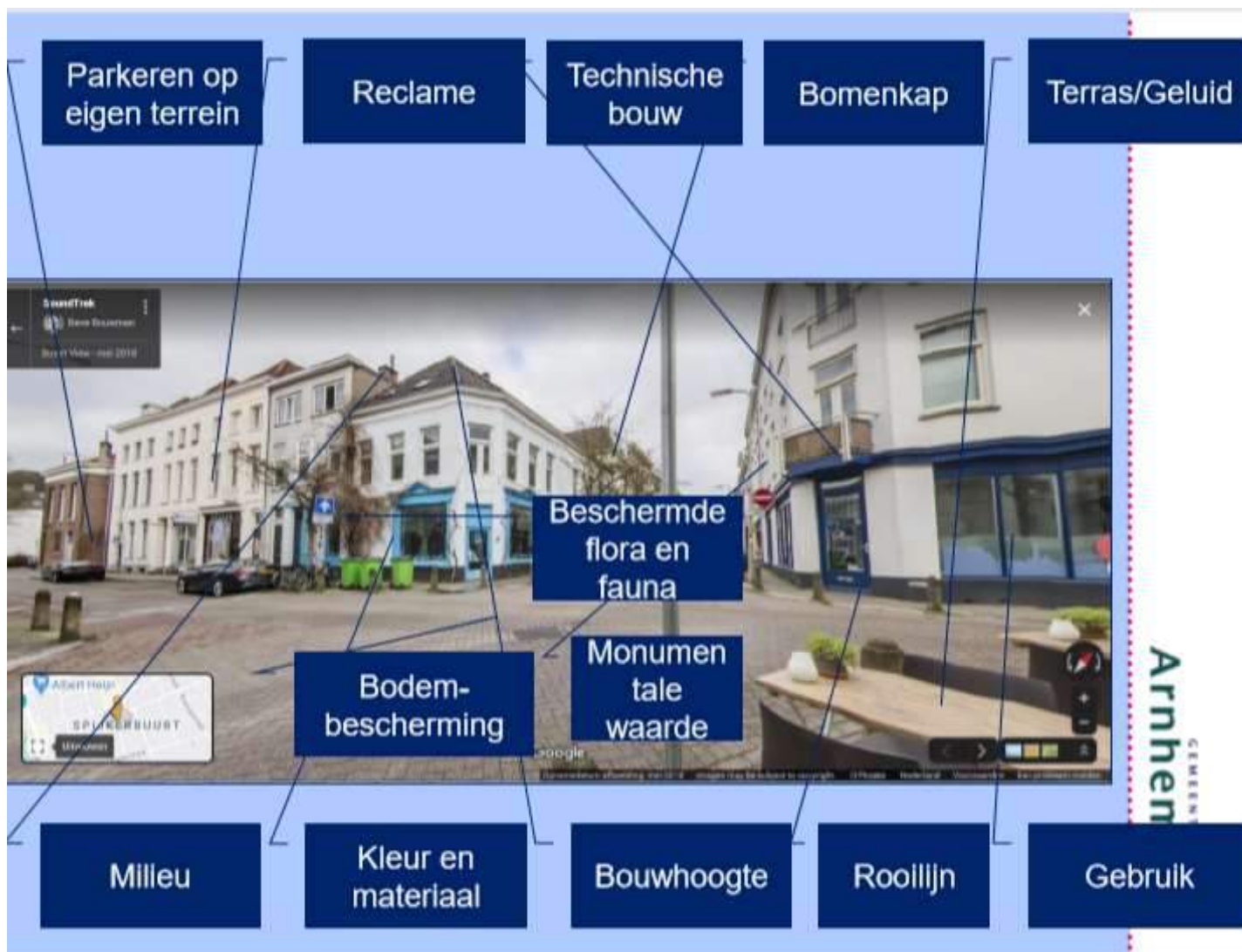
1 Omgevingsvisie

2 Programma's

3 Decentrale regels

4 Algemene rijksregels

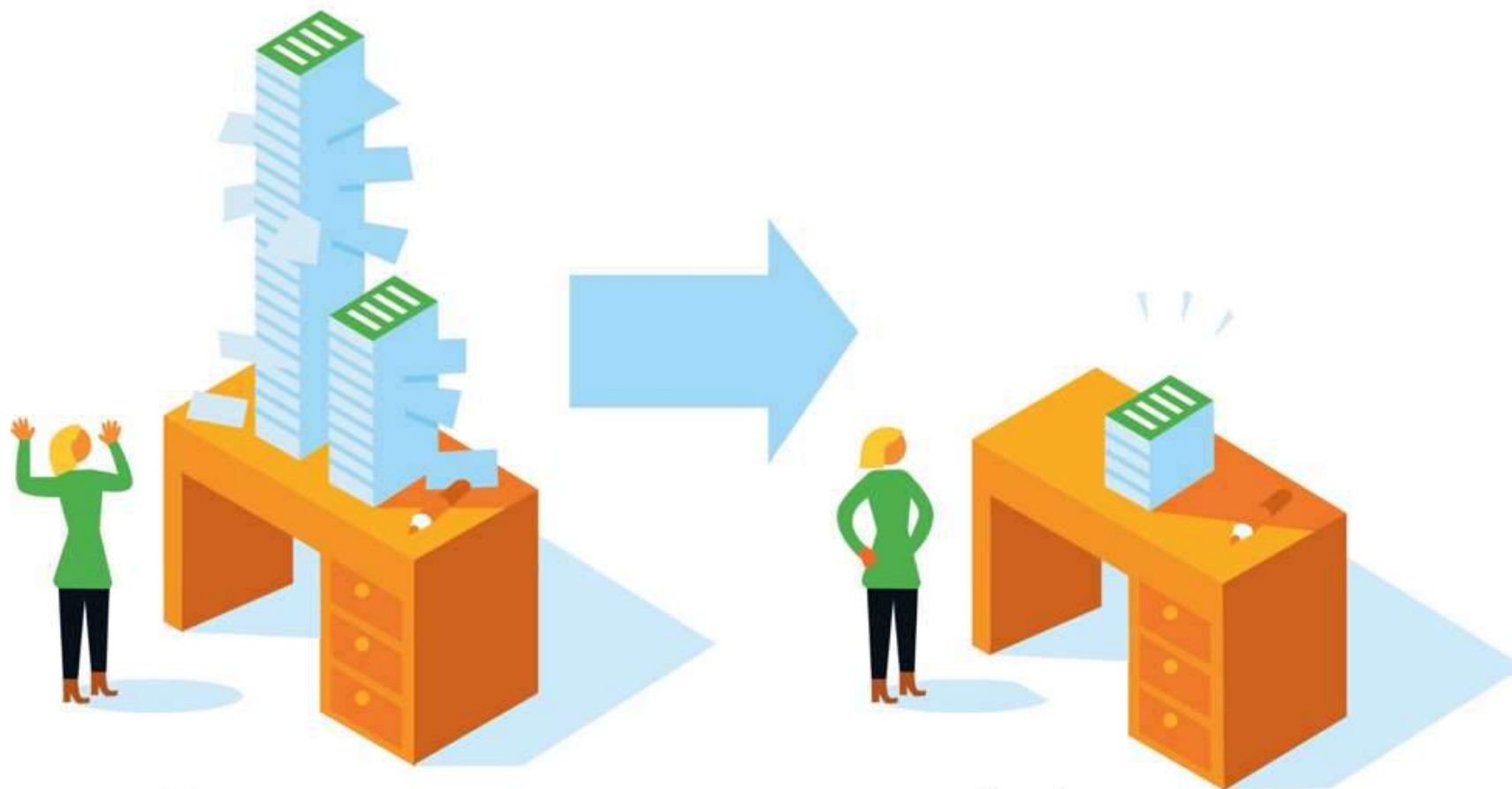

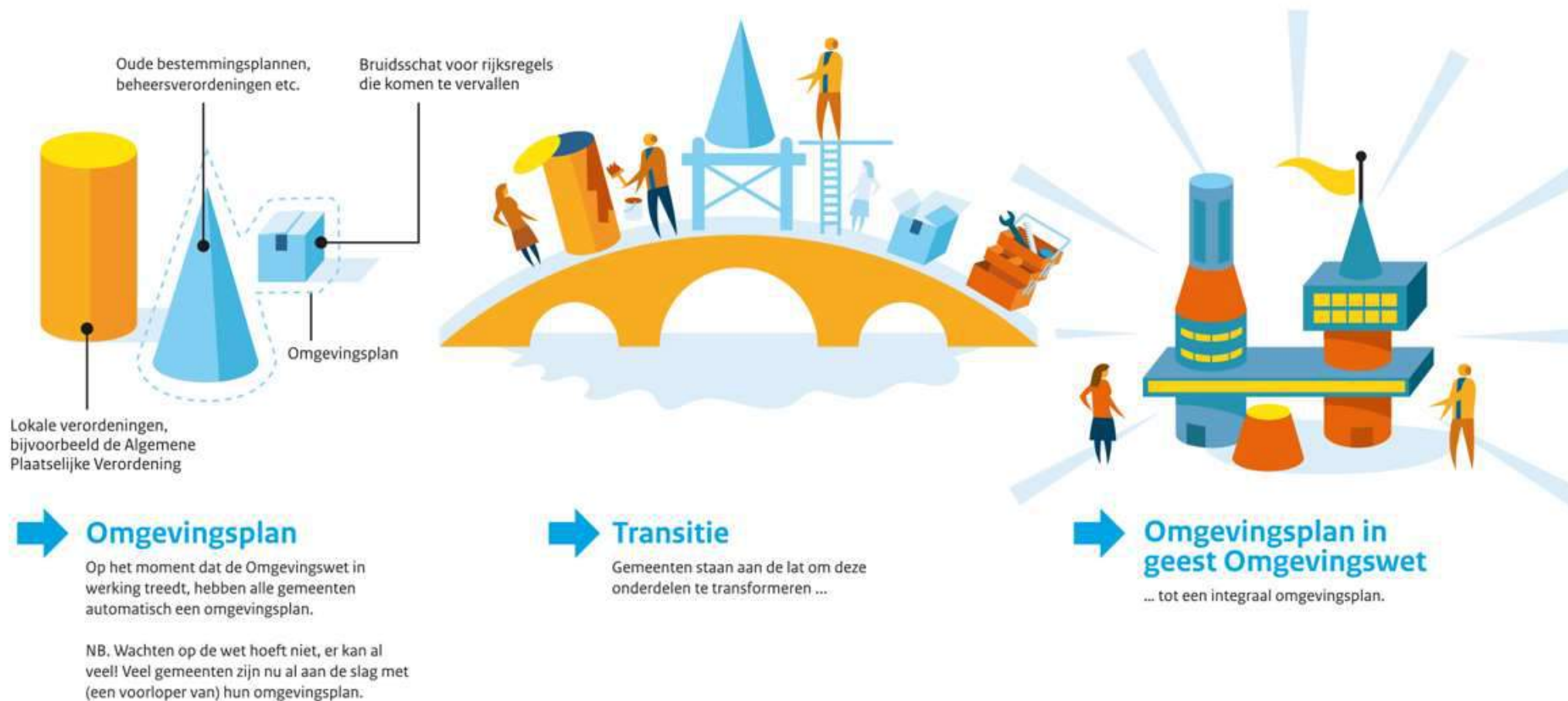

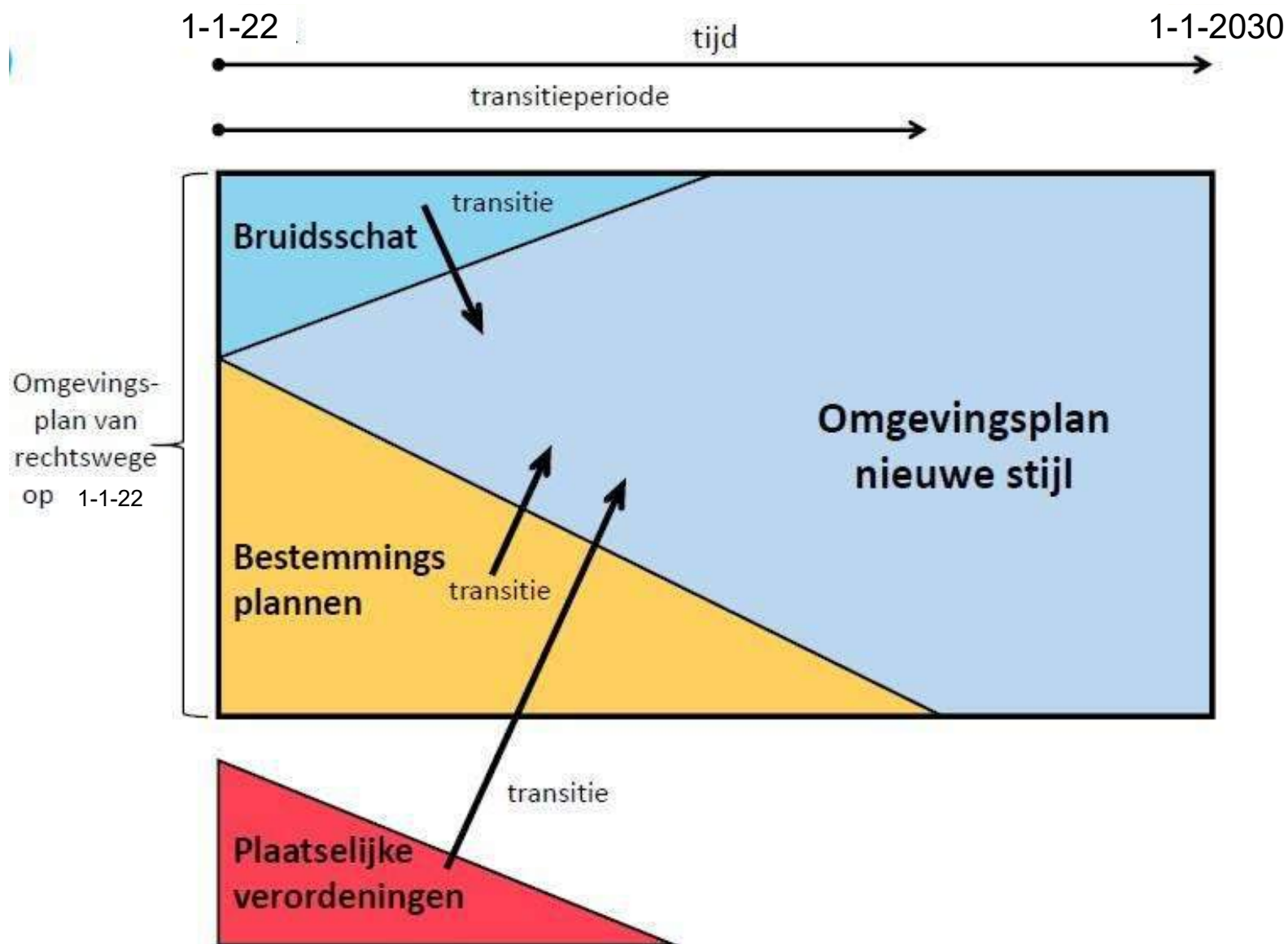
Van allerlei verschillende plannen naar 1 geheel en dus overzicht

Van bestemmingsplan (e.a.) naar één (integraal) Omgevingsplan

Het kerninstrument programma

Om de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving te bereiken kunnen overheden een programma opstellen met maatregelen. Overheden kunnen kiezen hoe ze programma's inzetten. Ze kunnen de omgevingsvisie globaal houden en het beleid verder uit werken in programma's. Of ze kunnen ervoor kiezen om de omgevingsvisie veel specifieker te maken en zo minder met programma's werken. Soms is een programma verplicht.

Er zijn vier soorten programma's. Twee daarvan zijn verplicht:

- verplichte programma's vanwege Europese richtlijnen
- verplicht programma bij het overschrijden van een (door het Rijk c.q. de Provincie bepaalde) omgevingswaarde

De twee andere soorten programma's:

- programmatische aanpak
- vrijwillig programma

Het programma is zelfbindend. Dit betekent dat het alleen het bestuur zelf bindt. Een programma kan wel burgers en bedrijven stimuleren om die dingen te doen die helpen om de doelstellingen te halen.

Er is geen sprake van direct toezicht of handhaving op een programma. Er staat geen beroep open tegen de vaststelling van een programma. Wel heeft het bestuursorgaan een controlerende functie. Het algemeen bestuur kan aan de hand van het programma het dagelijks bestuur om verantwoording vragen.

Nieuwe vergunningprocedure

Vergunningprocedure van 26 naar 8 weken + integraal !

In het nieuwe stelsel bepaalt de gemeente niet langer welke procedure ze volgt bij de vergunningaanvraag; de reguliere procedure van 8 weken wordt de standaard.

Bovendien: binnen die 8 weken een integrale afweging!

De omgevingsvergunning bouwen wordt gesplitst in een technische vergunning en een ruimtelijke vergunning. Een ingrijpende verandering, waarbij gemeenten zelf gaan bepalen welke bouwwerken sowieso toegestaan zijn op grond van het omgevingsplan en waarvoor geen (ruimtelijke) vergunning meer nodig is (in bepaalde gevallen nog wel een melding).

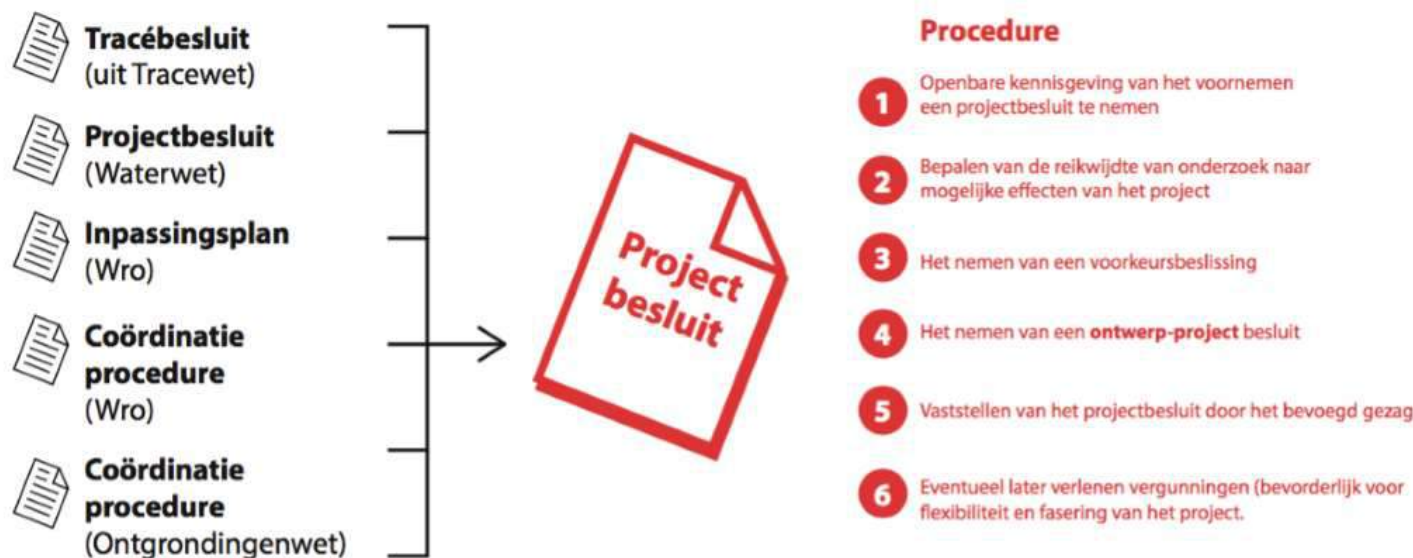
Goed vooroverleg ('omgevingstafel') wordt belangrijk(er) om de termijn van 8 weken te halen.

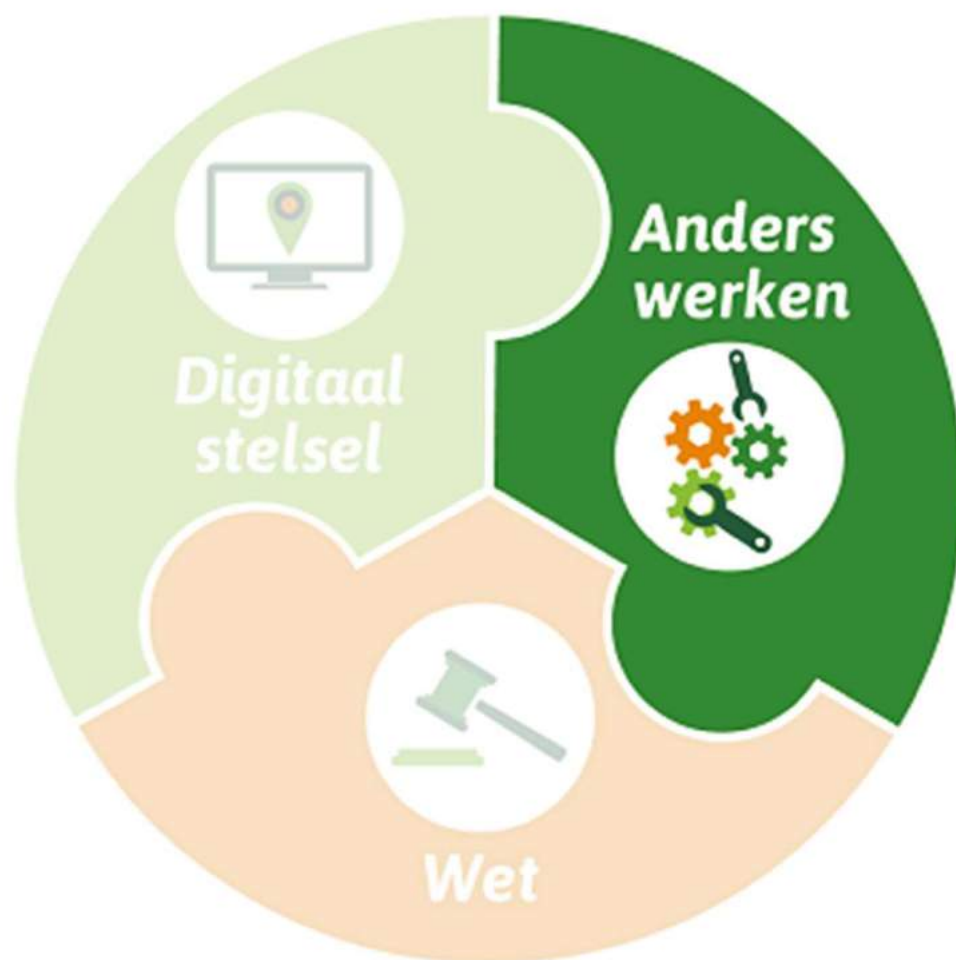

Projectbesluit: ook hier: van meerdere besluiten naar 1

Bij een projectbesluit is een bovengemeentelijke, bovenregionaal of waterstaatsbelang gemoeid. Het projectbesluit vervangt het inpassingsplan uit de Wet ruimtelijke ordening, het Tracébesluit uit de Tracéwet, het projectplan uit de Waterwet en de coördinatieregelingen van de Wet ruimtelijke ordening, de Tracéwet, de Waterwet en de Ontgrondingenwet. **Er wordt één besluit genomen in plaats van vijf sectorale besluiten.**

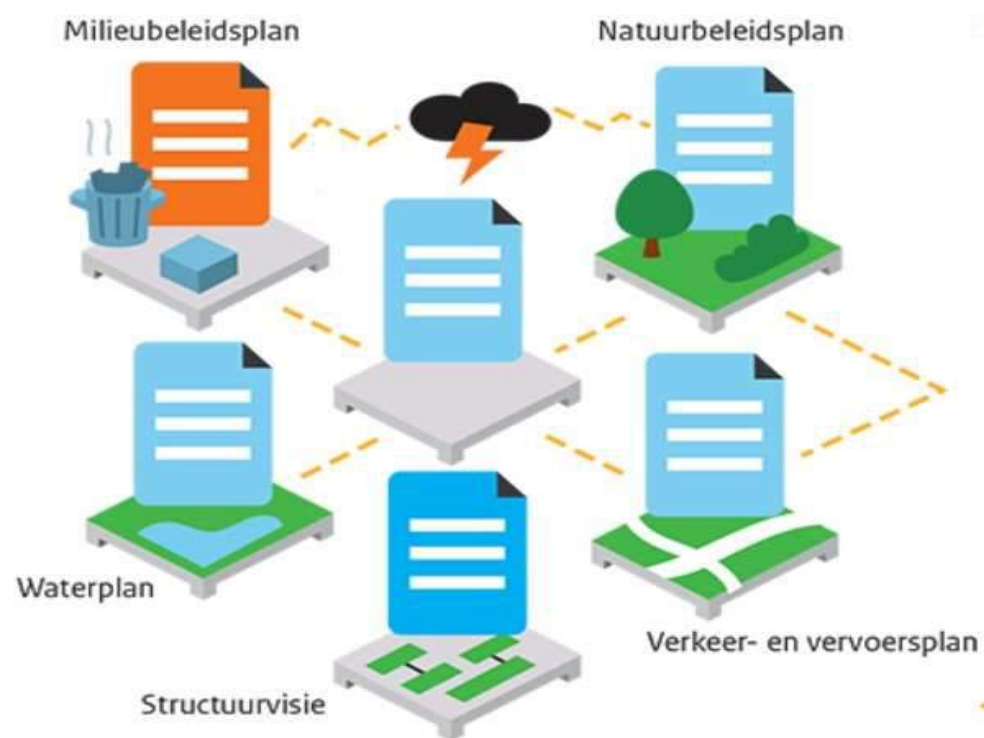

Leefomgeving centraal: integrale benadering

Inzicht en samenhang door integrale afwegingen

Nu

Straks

Behoud
Bescherming
Gebruik
Beheer
Ontwikkeling

- Gezondheid
- Grondeigendom
- **Landschappen**
- Milieu
- Klimaat (adaptatie, CO2 reductie)
- (Omgevings)veiligheid
- Sociale cohesie
- Beleving en ruimtelijke kwaliteit
- Economie en vestigingsklimaat
- Toegankelijkheid openbare ruimte
- **Bodem**
- **Watersystemen**
- **Water**
- **Natuur**
- **Bouwwerken**
- Ruimtelijke kwaliteit of welstand
- Archeologie
- Monumenten
- **Cultureel erfgoed**
- Werelderfgoed
- **Infrastructuur**
- Mobiliteit
- **Lucht(kwaliteit)**
- APV: delen

Participatie, maar dan anders: samen plannen maken

Nu

Opgave

Wat is het probleem waarvoor een oplossing moet komen?

Oplossing

Gedetailleerde studies van verschillende oplossingsrichtingen.

Inspraak

De oplossing is een voldongen feit. Hierdoor ontstaat sneller verzet bij bewoners. Zij grijpen alles aan om het plan tegen te houden.

Besluit met veel bezwaar en beroep

Straks

Opgave

Wat is het probleem waarvoor een oplossing moet komen?

Participatie

Wie hebben belangen in het gebied en kunnen meedenken?

Alternatieven

Welke alternatieven zijn er en welke levert het meeste voordeel of minste nadeel op voor belanghebbenden?

Gedragen besluit

Participatie: vormvrij, maar motiveringsplicht

Participatieplicht, zowel voor overheden als voor initiatiefnemers!

- vormvrij, maar motiveringsplicht
- Motie Nooren: participatiebeleid

Initiatiefnemer regelt participatie zelf

- indieningsvereiste bij vergunning, maar 'nee' is geen weigeringsgrond
- BG laat uitkomst meewegen bij besluit

Meedenken is niet 'oordelen'

- samenwerken is iets anders dan afstemmen
- niet oplossing beoordelen, maar design thinking

En nog veel meer ...

Meer transparantie,
gelijke informatiepositie

Ja mits, in plaats van nee tenzij

Denken vanuit integrale
maatschappelijke opgaven,
gebiedsgericht

1 overheid

Van sturen op regels
naar sturen op doelen

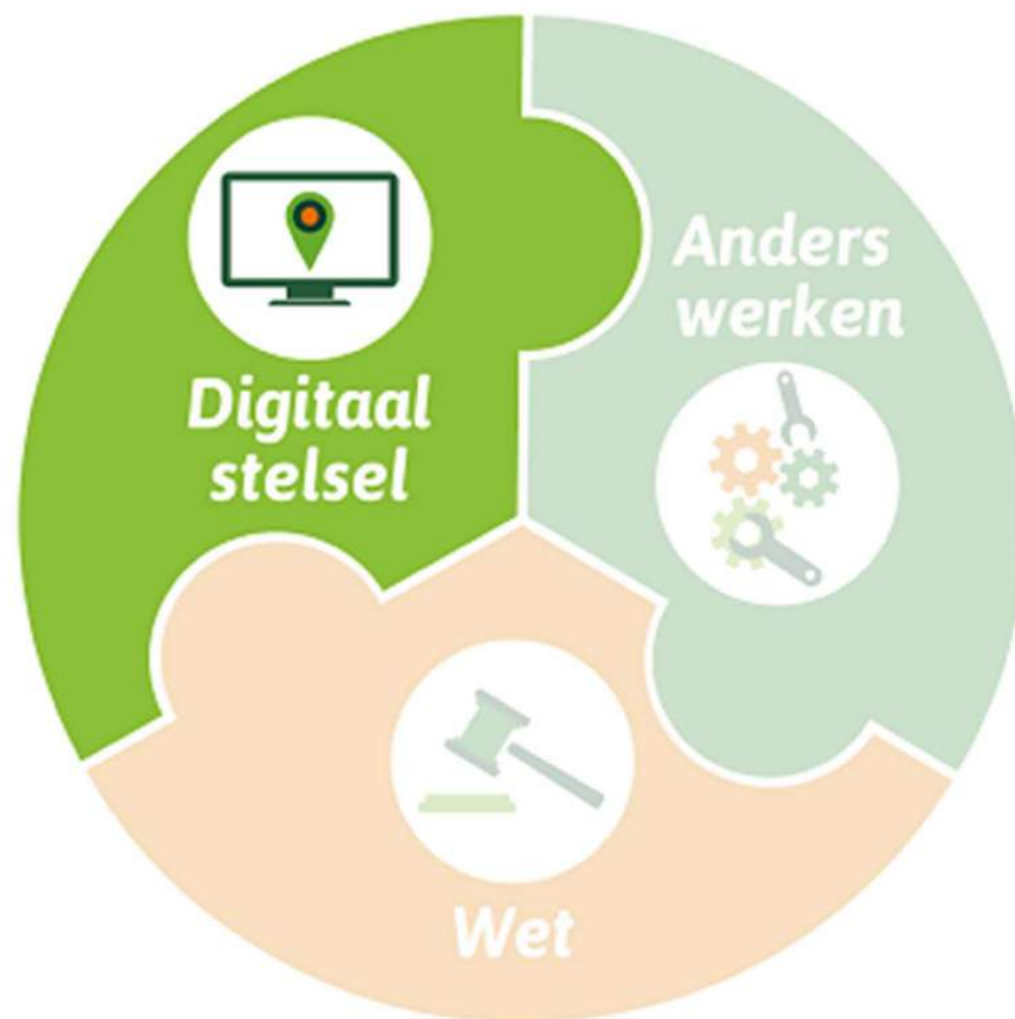
Meer ruimte voor (eigen) initiatief

Van controle naar vertrouwen

Meer werken met algemene regels,
minder met vergunningplicht

Meer (ook) digitaal,
24x7 dienstverlening

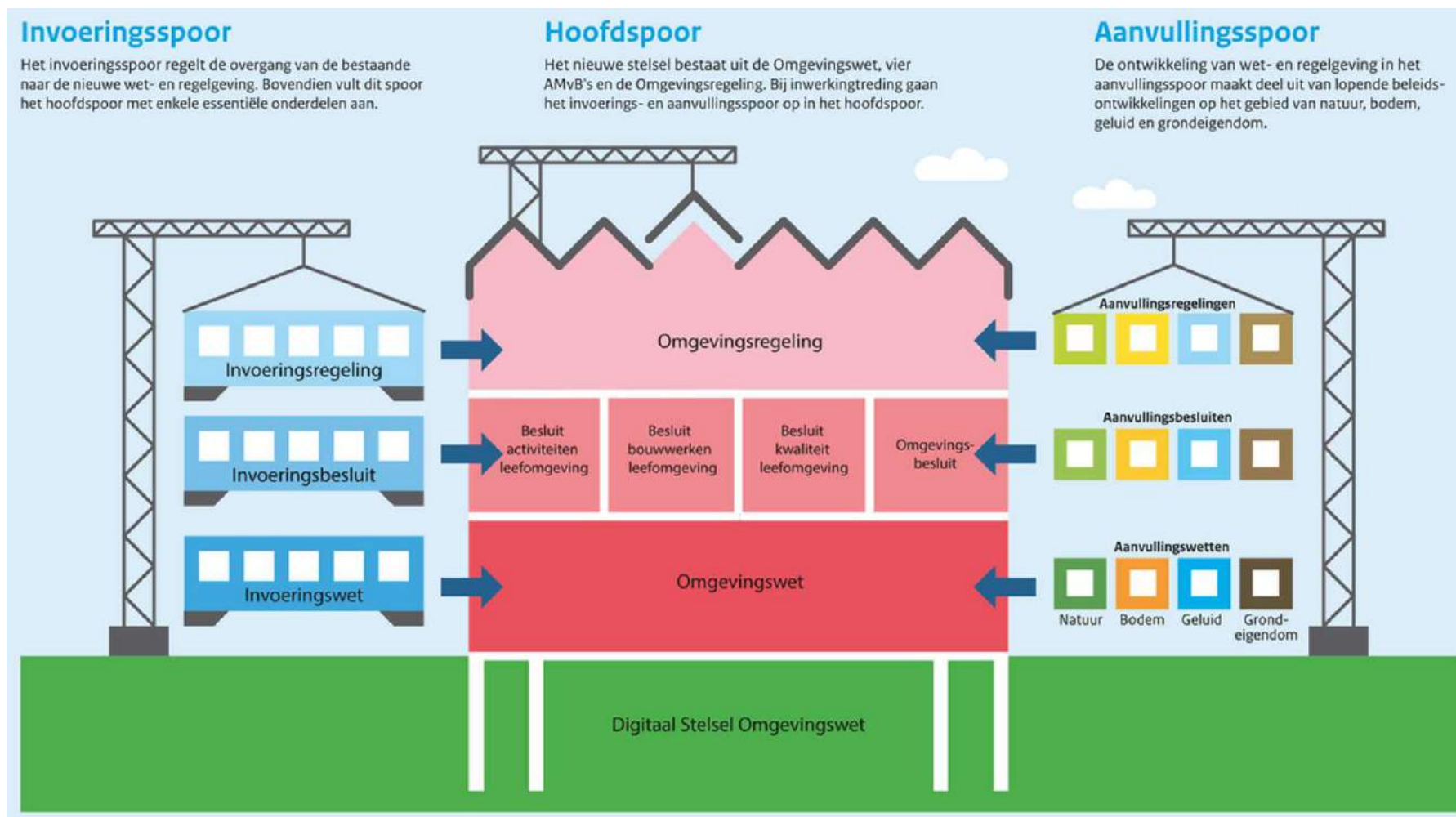

Verbeterdoelen OW onhaalbaar zonder digitale ondersteuning

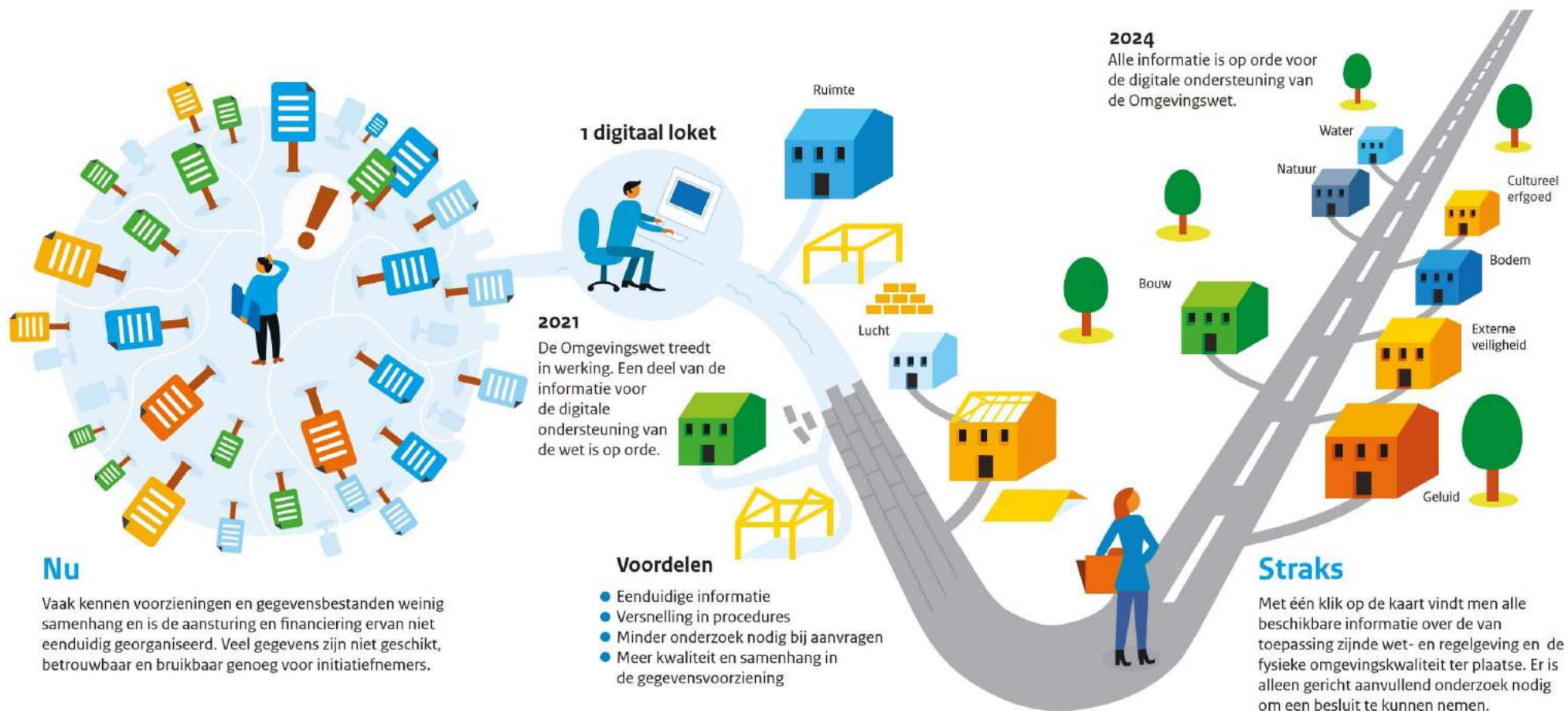

DSO: onmisbaar en dus randvoorwaardelijk

Lange-termijn ambitie DSO: gemak & snel inzicht

O.a. snel zicht op: Wat **MAG** hier en wat **KAN** hier?

Plan / activiteit

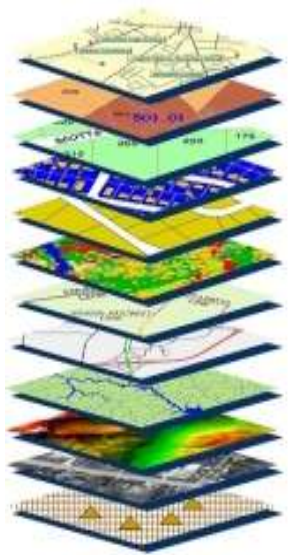
Wat mag hier?

Locatie

Wat kan hier?
(ook qua voorgenomen
ontwikkelingen)

Regels (op kaart)

Fysieke omstandigheden
en voornemens (op kaart)

Integraal & actueel beeld voor de gebruikers, gelijke informatiepositie

Planmaker

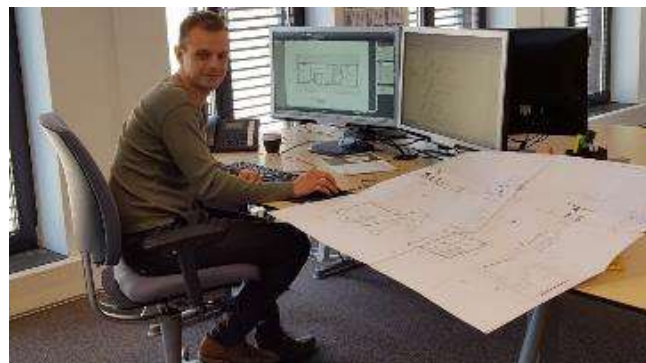
Initiatiefnemer

Belanghebbende

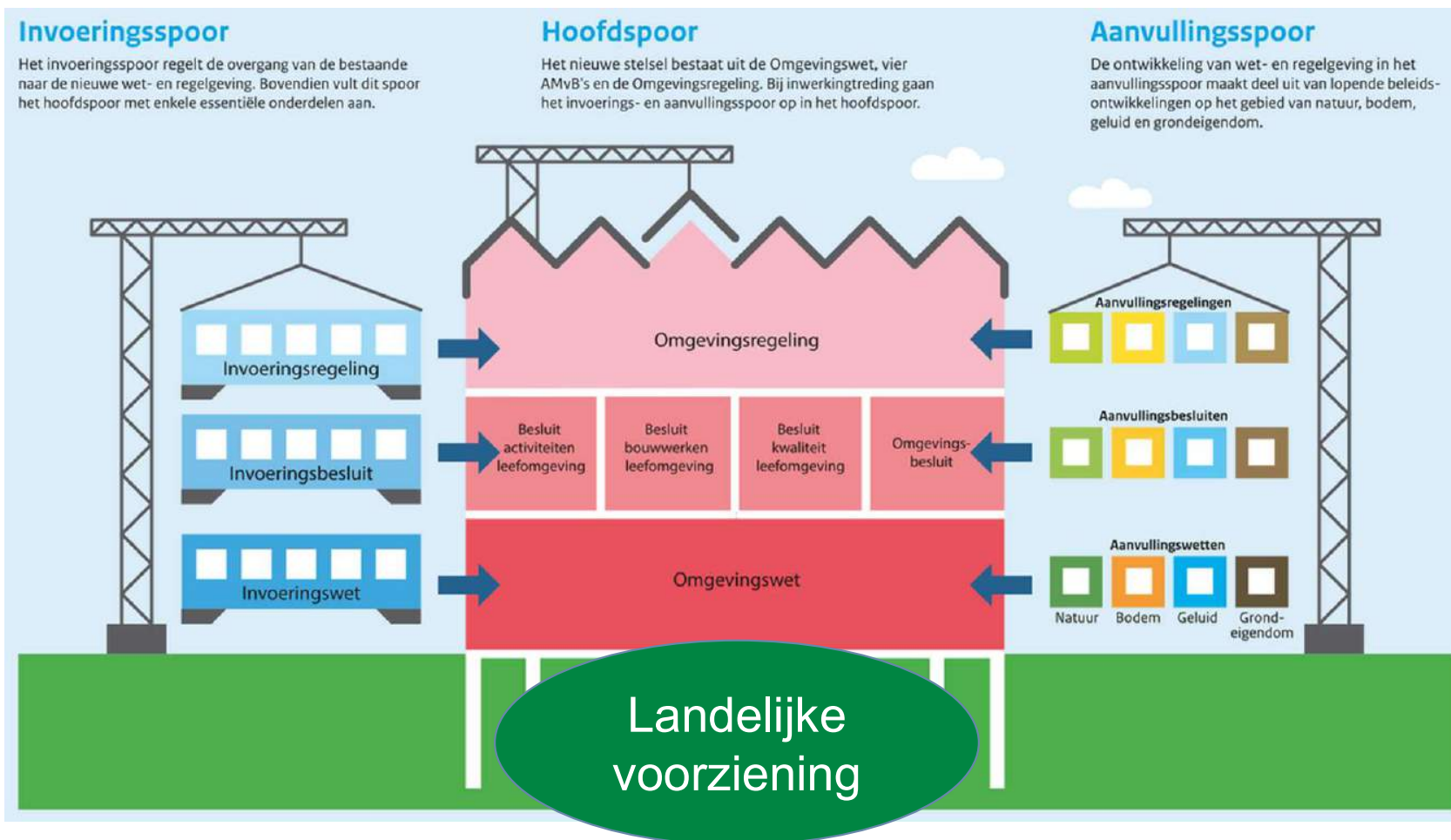

Vergunningverlener

De landelijke voorziening in het DSO: DSO-LV

Eerste verschijningsvorm: Nieuw omgevingsloket

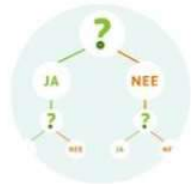

NB: Nieuw omgevingsloket vervangt huidige OLO, ruimtelijkeplannen.nl en AIM

Waarmee kunnen wij u helpen?

Ik wil wat veranderen aan mijn huis/tuin/bedrijf

> Naar vergunningcheck

Snel weten of u voor uw werkzaamheden een vergunning nodig heeft of melding moet doen? Doe dan eerst de vergunningcheck.

Direct een aanvraag of melding indienen

> Direct naar aanvragen

Weet u al voor welke activiteiten u een vergunning moet aanvragen of een melding moet doen? Dan kunt u de aanvraag of melding direct indienen.

Ik wil weten welke wetten en regels er gelden voor mijn huis/bedrijf.

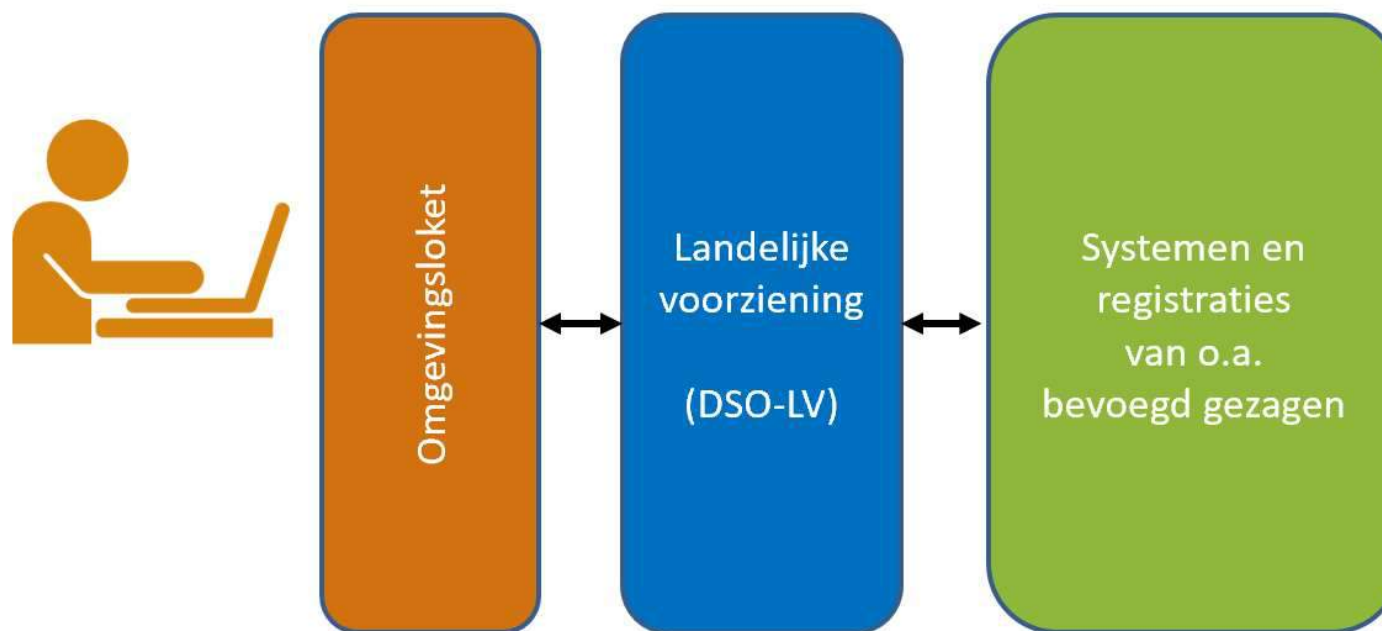
> Regels op de kaart

Bent u benieuwd naar de plannen en regels op uw locatie? Bekijk op de kaart welke omgevingsdocumenten en regels van toepassing zijn.

DSO-LV onder de motorkap

Goede vulling essentieel

- Elk besluit o.b.v. Omgevingswet (kunnen) publiceren
- Regels op kaart zetten
- Vergunningchecker inrichten (= vragenbomen maken en toepasbare regels)
- Indieningsformulieren en –vereisten opstellen

Sleutelwoorden Omgevingswet

Ruimte voor maatwerk

Bruidsschat

Meer beleidsruimte

Meer bandbreedte in regels

Omgevingsrecht overzichtelijker maken

(1 Omgevingswet, 1 Omgevingsverordening,
1 Waterschapsverordening, 1 Omgevingsplan,
1 Projectbesluit e.a.)

Beter beschermen en benutten

Sneller en beter

Sneller zicht op wat kan en mag
8 weken als norm voor vergunning
7x24 digitale dienstverlening
Digitaal Stelsel Omgevingswet
Gelijke informatiepositie

Integrale benadering fysieke leefomgeving

Samenhang der dingen als uitgangspunt
Complexe opgaven vereist samen puzzel leggen

Participatie

Samen plannen maken, cocreatie
Zowel overheden als initiatiefnemers

Ja mits in plaats van nee tenzij

Vertrouwen, loslaten
Meedenken, faciliteren, mogelijk maken
Meer algemene regels, minder vergunningplicht

1 overheid, 1 ingang, 1 loket

Zowel in plannen, regels als uitvoering
Nieuw omgevingsloket ter vervanging van

Planning invoering Omgevingswet: 2029 transitie voltooid

Kritiek op OW en DSO

DSO: glas half leeg of juist half vol?

- Aanleidingen voor OW
- Bedoelingen van OW
- Hoofdpijnen van OW
- **Consequenties voor raad & college**
- Persoonlijke noot

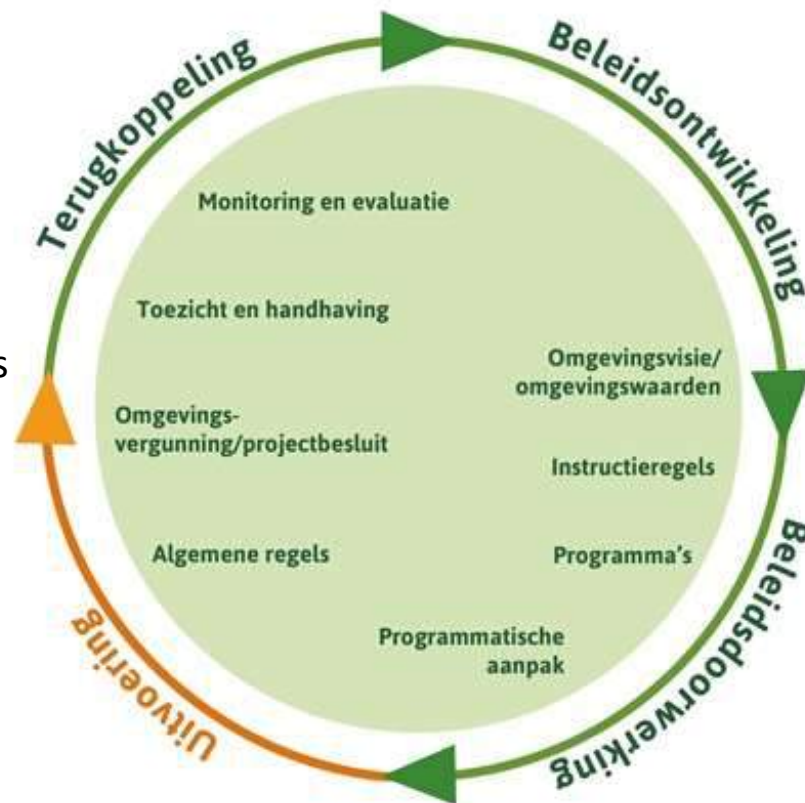

Nieuwe spelregels, nieuw instrumentarium

Nieuwe spelregels

- integraal
- gebiedsgericht
- samenhangend
- 1 overheid
- meer werken met algemene regels
- minder met vergunningen
- van nee tenzij naar ja mits
- transparant
- participatie
- samen werken aan plannen
- gelijke informatiepositie
- snelle(re) besluitvorming
- digitaal
- e.a.

Nieuw instrumentarium

- omgevingsvisie
- omgevingsprogramma
- omgevingsverordening
- omgevingsplan
- omgevingsvergunning
- projectbesluit
- bruidsschat
- meer afwegingsruimte
- DSO
- Samenwerkvoorziening
- e.a.

Wat blijft: ons democratisch bestel

Bijpassende verdeling van bevoegdheden

Spelregels

Bevoegdheden van Raden

Gemeenteraden
Provinciale Staten
Algemeen bestuur Waterschap
Eerste en Tweede Kamer

Bevoegdheden van Colleges

Colleges van BenW
Gedeputeerde Staten
Dagelijks bestuur Waterschap
Kabinet

Bevoegdheden van Uitvoeringsorganisaties

Omgevingsdiensten, Veiligheidsregio's, GGD'en

Bijpassende verdeling van bevoegdheden, één overheid

Orgaan	Bevoegdheid
Rijk	NOVI, programma, rijksregels, omgevingsvergunning, projectbesluit, toezicht & handhaving
Provincies	POVI, programma, omgevingsverordening, omgevingsvergunning, projectbesluit, toezicht & handhaving
Waterschappen	Waterschapsverordening, omgevingsvergunning, projectbesluit, toezicht & handhaving
Gemeenten	GOVI, programma, omgevingsplan, omgevingsvergunning, projectbesluit, toezicht & handhaving
Uitvoerings-organisaties	

**Eén overheid,
één ingang,
één loket**

Bevoegdheden van de gemeenteraad (onder de OW)

- Omgevingsvisie en omgevingsplan
- Inpassing buitenplanse omgevingsplanactiviteit (binnen 5 jaar) in omgevingsplan
- Welstandsbeleid vertalen naar beleidsregels (indien regels in het omgevingsplan uitleg behoeven)
- Aanwijzen adviescommissie Rijksmonumenten (en ruimtelijke kwaliteit)
(deze komt in de plaats van de huidige monumentencommissie uit de Monumentenwet 1988 en de welstandscommissie uit de Woningwet)
- Kwaliteit van de participatie
- Monitoring van programma's en omgevingswaarden
- Verklaring van geen bedenkingen verdwijnt, maar de gemeenteraad kan verzwagd adviesrecht van toepassing verklaren bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten
- Aangeven bij welke buitenplanse omgevingsplanactiviteiten participatie verplicht is
- Aangeven wanneer de uitgebreide procedure geldt bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Bevoegdheden van het college (onder de OW)

- Programma's
- Omgevingsvergunningen
- Maatwerkvoorschriften (hangend aan een beschikking)
- Advies (met instemming), tenzij de raad verzwaard adviesrecht van toepassing heeft verklaard
- Delen van een omgevingsplan vaststellen kan worden gedelegeerd naar het college
- Beleidsregels vaststellen die duiding geven aan beoordelingsregels in het omgevingsplan

Volgende keer (3 juni 2021): Bestuurlijk huiswerk OW 2021

Verplicht huiswerk

Niet verplicht, maar wel
aan te bevelen c.q. te
verwachten van bestuurders

Focus op dat wat per datum
inwerkingtreding Omgevingswet
minimaal klaar/geregeld moet zijn

(zie tevens Route2022)

Kortom:

Aan de slag met de Omgevingswet !

André van Nijkerken

andre.vannijkerken@vng.nl

06 101 563 05